

B.2. DODATEK. Příklad zdařilé makety a jejího hodnocení kolegou studujícím

Maketa

Formování identity maskulinity u dospívajících chlapců a hledání faktorů, které ji ovlivňují.

Výzkumný žánr - přehledová studie

Počet slov textu: 1074

Úvod (2strany)

- problém ne-lineárnosti a Evropocentrismu ve výzkumu, v praxi, v myšlení
- omezenost etnocentrismu

Mírně obecné nastínění (2-3strany)

S přesně cíleným uváděním relevantních faktů, myšlenek a citací,

Které v následující práci získají na ucelenosti.

Tradiční diskurs (muž je voják, bojuje, žena v domácnosti+rodí)

Strukturace maskulinity – různé druhy – jak to pojmají různí autoři + příklady, které uvádějí (v rozdílných sociálních vrstvách, třídách nebo kulturách mohou být považováni za vůdce jiné typy – rozdílné chápání toho, kdo je tu mačo!).

- konceptualizace mužnosti (Connell, The Men and The Boys, str 29)

-horizontální a vertikální segregace

Changing masculinities. Touha a identita. (Mac an Ghaill, M., Haywood, Ch., Men and Masculinities, str.197) a stereotypní pohledy na role pohlaví (převážně na mužské role, mužné chování, mužská povolání)

- politika změn mužnosti, mužský zájem, mužská hnutí, důvody (jen odkazově, nástin) (Connell, The Men and The Boys, str.201)

-testosteron, síla, vůdcovské a mocenské pozice

Dichotomie přirozenosti pohlaví, sex/gender

Mužské tělo

Mužské tělo, porozumění mužskému tělu (Connell, The Men and The Boys, str.57)

„Být mužem je práce.“ (Mac an Ghaill, Haywood 2003:21)

Nadvláda mužského těla (také Connell)

- nová sociologie těla vlivem Foucaulta a feminismu (ale ten jen okrajově), těla jsou vykreslena v sociálním a historickém procesu. Tělům jsou dány společenské významy skrze společenskou diskurzi a společenské instituce (Connell, *The Men and the Boys*, Str.58).

- Foucault – těla jsou viděna jako pasivní objekty potlačeny kulturou.

- vztah Foucaultovy teorie k genderu – prostor, kde jsou těla (v tomto konkrétním případě maskulinita) řazeny, uspořádány, každodenní vztahy, proces reprodukce.

- těla mají svoje hranice, třídění, směřování těl – prostřednictvím oblečení, sexuality, sportu, jejich vlastní výpovědi (o tom píše Turner, ale také Theberge – eseje o sportu, formování genderově rozdílných těl a jejich hierarchie v běžných praktikách sportu).

- mluvení o sexu (sex talking) jako specifická kategorie procesu dospívání u chlapců (je to zmiňováno téměř v každé literatuře, kterou mám, specificky s příklady u Pascoe)

Terénní výzkum – C. J. Pascoe: *Dude You are a Fag*.

Chování vysvětlené antropologickým náhledem (terénní výzkum na střední škole v Americe).

- k tomuto se vrátit ještě později – v konstrukci těla, mužnosti
- Kimmel na ni odkazuje ve článku 11, str.124
- Fag (penis) diskurz

Bourdieu – konstrukce sociálních rolí, jak ji uvádí v *Teorii jednání a Nadvládě mužů*.

Sociální konstrukce těl (str.11. *Nadvláda mužů*)

Symbolické násilí (str.33)

Mužnost a násilí (str. 46)

Mužství jako šlechtictví (str.53)

- pravděpodobně to nebude na jednom místě, ale bude tento text smysluplně doplňovat základní literaturu, jen jako pomocné informace, vodítko - ucelený obraz.

- pro jasnost toho, jak to chápu a v jakém rámci se orientuji.

Trvalost a změna mužských rolí a konstrukce maskulinity v průběhu času (str. 75)

Držení a síla struktury společnosti (str.93)

Konstrukce i identita ve škole (více níže)

V rodině (Kimmel, *Men's lives*, str.11)

- domácí práce

- výchova, socializace, interakce, vzorce chování, gender asymetrie, legitimizace síly, nerovnost, patriarchální tradiční pohled

Mac an Ghail, Haywood, Men and Masculinities, str.42)

mužnost a identifikace

muži z chlapců

Symbole plodnosti (Virilita), stávání se „pravým mužem“

Skutečný muž a jeho různé polohy (Kimmel, Messner, Men's lives, Článek 1)

Konstrukce pohlaví, jak se má správný muž – dospívající chovat, jak má vypadat – reklamní tahy v průběhu 90.let. (Klein, No Logo, str.115)

Konstrukce maskulinity vlivem a zprostředkováním médií, mediálním trhem, vliv nové socializace a nové vzorce a nová identita (Klein, kapitola: vliv médií, masmédií).

Hrdinské příběhy, vyprávění, jako prostředek udržování mužnosti (, té správné!).
Vědět, jak se má „správný muž“ chovat.

Problémy ve škole – kultura školy a tvorba stylů maskulinity, věk, etnikum a sexualita

-studentská kultura (Mac an Ghail, Haywood, Men and Masculinities, str.63)

- být šampiónem (Connell, The Men and The Boys, str.70), vynikat nad jiné, posilovat svoji pozici

- vyhrávat, boj a vítězství jako prestiž pohlaví, být obdivován, být první

Zajetí mužnosti, zajetí v mužnosti, zajetí v pohlaví

Zaujetí mužností, penis-konstrukt (pracovní název), posuzování, hodnocení, penis hry, penis řeči.

Mužské myšlenky o nedotknutelnosti a výjimečnosti jejich penisu. Udržování a sdílení.

(Kimmel, Messner, Men's lives, strana 95, článek 9)

Vrstevníkové skupiny, školní kolektivy

Jednej jako muž (Kimmel, Men's lives, článek 13)

- verbální a fyzické urážky a nadávky

- baba, buchta, mámin chlapec, kluci nebrečí, izolovanost, sexuální potenciál, neukázat city, tvrdost, soutěživost...

Kolektivní maskulinita/mužnost. Její formy, privilegia a nebezpečí. Úskalí. Jak se orientovat.

mužská homofonie dospívajících (Pascoe, Dude You are a Fag, kapitola 3)

mužská dominance

- rituální předvádění mužnosti: boj (Kimmel, Messner, Men's lives, str.117)

- nebezpečí a násilí

„My, jako dobří občané, se distancujeme od agrese a násilného chování. „Násilí“ chápeme jako diskursivní konstrukt boje, jako patologický, příznačný pro asociální chování, nebezpečné tendence...“ (Kimmel, Messner 2007:118)

- bolest a potěšení

Mužská intimita vztahů (nejen jejich)

Mužská intimita a pornografie (Kupers, Revisioning Men's Lives, kapitola 5, str.76)

My nejsme ženy

Mužská přátelství. Nejsme přátelé tak, jak spolu bývají přátelé děvčata. Konstrukce mužnosti v mužských přátelstvích. (Kimmel, Messner, Men's lives, str.325, článek 29).

(Kupers, Revisioning Men's Lives, str.124)

sexualita

Freudovský dvojitý strach z kastrace. Ztráta výsadního postavení.

[PO KONZULTACI S VEDOUCÍM PRÁCE glosuje autorka svou maketu v tomto bodě následovně: *pokud by se mluvilo o freudovi je nezbytné celý text doplnit o další autory zabývající se touto tematikou (a jejich hodne), pak by text nebyl o tom, o čem byl původně zamyslen, ale pravděpodobně by se stocil na to, kdo, který autor, o tomto tematu, co soudí. Nebo by mohlo dojít k tomu, že práce bude příliš dlouhá. Take je nevhodně jednoho autora (Freuda) upřednostnit před ostatními z důvodu jeho všeobecné známosti. Tato poznámka se shoduje se závěrem hodnocení makety externím hodnotitelem-kolegou.]*

„Jestliže je sexualita takto spojována s mocí, je pak pochopitelné, že nechat ze sebe udělat ženu je pro muže tím nejhorším pokořením.“ (Bourdieu, P. 2000:23)

- sexuální reprezentace, sexuální identita, penetrace
- randění, sex, mluvení o sexu

Homosexualita a sexuální praktiky. (Mac an Ghaill, M., Haywood, Ch., Men and Masculinities, str.114)

„Cítím se podobnější děvčatům než chlapcům.“ (Kimmel, Messner 2007:99)

(Connell, The Men and The Boys, str.102)

Touha a identita

Promiskuita

Masturbace

„Když se ho zeptáte na jeho dětské aktivity... Nakupování. Domácí úkoly. Masturbace.

Čtení.“ (Kimmel, Messner 2007:100)

Sociální konstrukt- Sissy boy – zženštilý chlapec, vizuální prvky femininity, nebo ženské jednání neslučitelné a biologickým určením muže

Touha a identita. (Mac an Ghaill, M., Haywood, Ch., Men and Masculinities, str.118)
(Desire)

Násilí, testosteron, mužský mozek, mužské uvažování

- problém s mužským násilím, prostředek sebe-určení, prosazení, vymezení

(Connell, The Men and The Boys, str.213)

Závěr – náčrt jednotlivých bodů.

Jednotlivé doby, kterými se budu zabývat mě nasměřují na to, abych našla-spíše abych se pokusila najít-společné faktory, které ovlivňují utváření sociálního citění, které nazýváme mužství-maskulinity. Toto citění je nám jednak společné a současně jiné. Záleží na kultuře, ve které se vyskytujeme, na našem postavení ve společnosti (socioekonomický status, vzdělání, poměru kapitálů v Bourdieho stylu), ale hlavně stupni společenského přijetí, vlastní identifikaci, identitě jedince a proměnlivosti faktorů, které ovlivňují naše pojetí a přijetí gender rolí.

- mužské kolektivy

- mužské zájmy
- socializace
- specifika pohlaví
- vymezení se – vůči sobě navzájem, vůči ženám, vůči světu, vůči slabým atd.
- homofobie, homo urážky, homo-diskurz

kritické teorie a mužské zkušenosti (Mac an Ghail, Haywood, Men and Masculinities, str.106)

Literatura

Základní literaturou budou následující knihy:

- Kimmel, M.S., Messner M.A. 2007. Men's lives. Boston: Pearson Allyn and Bacon.
- Connell, R. W. 2005. Masculinities. Cambridge: Polity Press.
- Connell, R. W. 2000. The Men and the Boys. Cambridge: Polity Press.
- Mac an Ghail, Mairtin. 2007. Gender, culture, and society: Contemporary Femininities and masculinities. New York: Palgrave Macmillan.
- Mac an Ghail, M., Haywood, Ch. 2003. Men and Masculinities. Theory, research and social praktice. Buckingham: Open University Press.
- Kupers, T.A. 1993. Revisioning Men's Lives. Gender, Intimacy, and Power. New York: The Guilford Press.
- Pasce, C.J. 2007. Dude You are a Fag. –bohužel nemám k dispozici další bibliografické údaje o této knize (dočasný problém).

Další literatura:

- Možný, I. 2006. Rodina a společnost. Praha: SLON.
- Bourdieu, P. 1998. Teorie jednání. Praha: Karolinum.
- Bourdieu, P. 2000. Nadvláda mužů. Praha: Karolinum.
- Foucault, M. 2000. Dohlížet a trestat. Praha: Dauphin.
- Goffman, E. 1999. Všichni hrajeme divadlo: sebeprezentace v každodenním životě. Praha: Ypsilon.
- Giddens, A. 1998. Důsledky modernity. SLON
- Berger, P.L. 2004. Pozvání do sociologie. Brno: Barister & Principal

- Beck, Ulrich. 2004. Riziková společnost. Na cestě k jiné moderně. Praha: SLON.
- Berger, Peter L. 2003. Pozvání do sociologie. Brno: Barrister & Principal.
- Goffman, Erving. 1999. Všichni hrajeme divadlo.
- Klein, N. 2005. Bez Loga (No Logo). Praha: Argo/Dokořán.
- Murphy, Robert F. 2006. Úvod do kulturní a sociální antropologie. Praha: SLON.

Hodnocení makety

Jde o maketu přehledové studie, která si klade za cíl zmapovat faktory ovlivňující formování maskulinity u adolescentů z hlediska různých kultur i sociálních vrstev. Maketa je logicky rozdělena do tří základních oblastí opatřených poznámkami a zdroji. Téma je to zajímavé už jen proto, že každý nějaké to pohlaví máme a nepředpojatý pohled na vývoj své vlastní role je dost obtížný. Rád zjistím jak vysvětluje současná věda, proč jsem se stal chlapcem.

Teze se dají u přehledových studií těžko identifikovat, protože by měly pouze popsat, v jakém stavu je výzkum na určité téma. Pokud ovšem nemají podpořit nějaký názor autora. Zdá se, že je to případ této studie. Z negativních konotací heslovitých vět v části „mužnost a identifikace muži z chlapců“ se zdá, že má autorka „jasno,“ co je správné a co ne. Zdůrazňuji, že se jedná jen o můj pocit z poznámek a je pravděpodobné, že finální text bude obsahovat i protichůdné názory. Možná by stačilo občas vložit za jednotlivá hesla otazník. Jednotlivé poznámky jsou přehledně rozděleny do tří základních kategorií. Na to, jak je text nahuštěný, má i značný rozsah a svědčí o autorčině pílě a zaujetí tématem.

Scházelo mi však vynechání, podle mého názoru nezanedbatelného, vlivu vrstevnic a matek. Jaké partnery si vybírají ženy a dospívající dívky? Nejsou to náhodou typy odpovídající maskulinnímu ideálu té které kultury? Jaké jsou sňatkové strategie mladých žen? Takhle to vypadá, že existují jen dva antagonistické oddělené světy pohlaví. Zajímalo by mě, proč je dnes přijatelnější pro dívku přijímat role tradičně připisované chlapcům, než obráceně. Možná, že to tak ale není a žiji v nějakém iracionálním přesvědčení. Prostě si kladu otázky a očekávám, že dostanu odpovědi z různých (třeba i vyhraněných) pohledů a studií. Opět musím zdůraznit, že je mi jasné, že nejde o finální text a uvedená literatura odpovědi nejspíš obsahuje. Jen měla autorka více myslet na čtenáře a jednotlivé fenomény více rozvinout a spojit do logičtějšího celku. Teď si uvědomuji, že stejnou chybu jsem dělal i já.